



Rapport

Klacht

Verzoeker was door de rechter veroordeeld tot het betalen van een geldboete van € 50. Verzoeker klaagt over de wijze van afhandeling van zijn hoger beroep door het Openbaar Ministerie, specifiek de officier van justitie te Zutphen en het ressortsparket te Arnhem.

Met name klaagt verzoeker erover dat de officier van justitie te Zutphen:

bij de rechtszitting had nagelaten om hem bij zijn mededeling dat hij in hoger beroep ging, er direct op te wijzen dat dit bij een boete van € 50 niet mogelijk is;

zijn brief van 20 november 2006, waarmee hij aangaf dat hij hoger beroep had ingesteld, naar de griffie van de rechtbank Zutphen, sector kanton, locatie Apeldoorn had doorgestuurd ter behandeling, waardoor bij hem de indruk werd gewekt dat zijn beroep aanhangig was.

Verder klaagt verzoeker over verschillende mededelingen die het Openbaar Ministerie had gedaan over zijn hoger beroep, waardoor de stand van zaken met betrekking tot het hoger beroep en de inning van de geldboete voor hem onduidelijk bleef.

Met name klaagt verzoeker erover dat:

de officier van justitie te Zutphen hem op 12 oktober 2007 had meegedeeld dat hij in zijn beroep niet ontvankelijk was omdat hij te laat beroep zou hebben aangetekend;

het ressortsparket te Arnhem hem pas op 24 april 2008 had meegedeeld dat er bij een boete van € 50 geen hoger beroep kan worden ingesteld;

het Openbaar Ministerie had nagelaten om het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te informeren dat er hoger beroep door hem was aangetekend en dat daardoor de inning moest worden opgeschort, of in ieder geval had nagelaten met het CJIB af te stemmen om de inning in de zaak op te schorten gelet op de onduidelijkheid in de zaak over het hoger beroep.

Tenslotte klaagt verzoeker erover dat het Openbaar Ministerie heeft geweigerd het bedrag van 472,49 euro, dat hij wegens verhogingen en allerlei invorderingskosten moest betalen omdat hij in eerste instantie de boete niet had betaald wegens zijn veronderstelling dat er een hoger beroep liep, te vergoeden.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker was gedagvaard om op 16 augustus 2006 te verschijnen ter zitting bij de kantonrechter omdat hij zonder vergunning een boom had omgekapt.

2. Tijdens de zitting verweerde verzoeker zich met een pleitnotitie, waarin hij onder meer het volgende had opgenomen:

"(...) Mocht u als rechter niet tot een overtuigende vrijspraak van de tenlastelegging komen, en dus van oordeel zijn dat de gemeente E. ondanks de aangevoerde feiten toch rechten kan doen gelden op dat wat er op onze grond is aangeplant, leeft, groeit en bloeit, dan wil ik geen geldboete krijgen, maar een vrijheidsstraf respectievelijk verplichting tot het uitvoeren van een publieke dienstverlening respectievelijk een passend geachte werkstraf. In geen geval mag de omvang van de opgelegde bestraffing verdere rechtsgang onmogelijk maken. (...)"

3. De rechter veroordeelde verzoeker tot het betalen van een geldboete van € 50. Volgens verzoeker liet hij de rechter en de officier van justitie tijdens de zitting weten bij deze mondeling beroep aan te tekenen tegen de uitspraak. Verder zou hij de rechter hebben verzocht om de uitspraak en motivatie schriftelijk te mogen ontvangen. De rechter wees verzoeker op de mogelijkheid om binnen veertien dagen beroep in cassatie in te stellen tegen zijn vonnis.

4. Op 12 oktober 2006 stuurde het CJIB verzoeker een 'aanschrijving onherroepelijk boetevonnis' met het verzoek om voor 11 november 2006 te betalen. Verzoeker stuurde hierop op 26 oktober 2006 een brief aan het CJIB en aan het arrondissementsparket te Zutphen. Hierin maakte hij bezwaar tegen de inning omdat hij de uitspraak van de rechter nog op schrift zou krijgen en er nog hoger beroep tegen die uitspraak zou lopen.

5. Bij brief van 10 november 2006 deelde de officier van justitie te Zutphen aan verzoeker mee dat door hem geen hoger beroep was ingesteld. Het vonnis van de rechter was hierdoor op 31 augustus 2006 onherroepelijk geworden. Bij brief van 20 november 2006 liet verzoeker weten het hier niet mee eens te zijn omdat hij direct tijdens de zitting mondeling beroep tegen het vonnis had aangekondigd.

6. De officier van justitie te Zutphen liet bij brief van 29 november 2006 weten dat hij verzoekers brief had gevoegd in het dossier en ter behandeling had doorgestuurd naar de griffie van het kantongerecht te Apeldoorn.

7. Bij brief van 30 november 2006 stuurde het CJIB verzoeker een eerste aanmaning in verband met de betaling van de geldboete. Verzoeker reageerde hierop bij brief van 5 december met de mededeling dat zijn hoger beroep nog liep. Verzoeker liet in verband hiermee weten dat hij van de officier van justitie had begrepen dat zijn dossier ter behandeling was doorgestuurd naar de kantonrechter.

8. Bij brief van 12 december 2006 reageerde het CJIB met de mededeling dat de inning op normale wijze zou worden voortgezet. Op 15 december 2006 protesteerde verzoeker wederom schriftelijk tegen de gang van zaken.

9. Op 18 december 2006 liet de rechtbank te Zutphen verzoeker weten dat zij het strafdossier had ontvangen en dat dit tezamen met verzoekers brieven was doorgestuurd ter behandeling naar het gerechtshof te Arnhem. De akte van rechtsmiddel vermeldt in verband hiermee dat het hoger beroep op 22 november 2006 ter griffie was binnengekomen.

10. Bij brief van 29 december 2006 liet het CJIB verzoeker weten dat het tot op heden geen opdracht van de rechtsprekende instantie had gekregen om de inning op te schorten. Verder deelde het CJIB mee dat het voeren van correspondentie met het CJIB de betalingsverplichting niet opschort.

11. Op 18 januari 2007 stuurde het CJIB verzoeker een tweede aanmaning. De reactie van verzoeker hierop werd door het CJIB voor kennisgeving aangenomen.

12. Op 12 maart 2007 ontving verzoeker de dagvaarding om op 21 mei 2007 bij het gerechtshof ter zitting te verschijnen in verband met zijn hoger beroep. Verzoeker kon de zitting niet bijwonen.

13. Op 18 april 2007 ontving verzoeker van de gerechtsdeurwaarder een dwangbevel namens het CJIB. De boete was verhoogd tot € 95. Tezamen met de invorderingskosten en kosten van het exploit was het totale door verzoeker verschuldigde bedrag opgelopen tot een bedrag van € 271,85.

14. Op 23 september 2007 diende verzoeker een klacht in bij het Openbaar Ministerie te Arnhem, het CJIB en de gerechtsdeurwaarder over de gang van zaken.

15. De officier van justitie te Zutphen liet verzoeker bij brief van 12 oktober 2007 weten dat zijn hoger beroep te laat was ingesteld en dat daarom het vonnis van de rechter op 31 augustus 2006 onherroepelijk geworden was. Verzoeker kreeg in verband hiermee een afschrift van de uitspraak van 21 mei 2007 van het gerechtshof te Arnhem op zijn hoger beroep.

16. Op 2 december 2007 diende verzoeker opnieuw een klacht in bij de officier van justitie te Zutphen. Omdat hier geen reactie op volgde, diende hij de klacht opnieuw in bij brief van 2 februari 2008 en 2 maart 2008. In deze brief beklagde hij zich vooral over het gebrek aan communicatie tussen de verschillende betrokken instanties, waardoor een en ander voor hem onduidelijk bleef. Verder had geen van de instanties hem geïnformeerd van het feit dat zijn mondeling ingestelde beroep tijdens de zitting kennelijk niet geldig zou zijn. Hierdoor was hij steeds in de veronderstelling geweest dat er nog een hoger beroep tegen het vonnis van de rechter liep. Daarom had hij de geldboete nog niet betaald. Al met al

was het bedrag wegens alle invorderingskosten nu opgelopen tot een veel hoger bedrag. Verzoeker eiste daarom vergoeding van de extra kosten.

17. Op 9 april 2008 diende verzoeker een klacht in bij het bestuur van de rechtbank te Zutphen omdat hij maar geen reactie van de officier van justitie ontving. De president van de rechtbank reageerde onder meer als volgt. Hij had commentaar gevraagd aan de kantonrechter die de zaak van verzoeker op 16 augustus 2006 had behandeld. Deze liet weten zich na zo'n lange tijd niet veel meer te kunnen herinneren en dat hij daarom uitging van de aantekeningen van de griffier. Hieruit bleek dat de officier van justitie een geldboete van € 50 had geëist en dat verzoeker hiertoe was veroordeeld. Toen verzoeker hem vervolgens vroeg of hij tegen die beslissing in beroep kon gaan, had hij hem gewezen op de mogelijkheid om binnen twee weken beroep in cassatie aan te tekenen. De rechter nam verder aan dat ofwel de officier van justitie ofwel hijzelf verzoeker erop had geattendeerd dat het feit waarvoor hij was veroordeeld zich niet leent voor het opleggen van een andere straf of maatregel dan een geldboete en dat de ernst van het feit niet een hogere geldboete rechtvaardigde dan de gevraagde en opgelegde boete. In ieder geval had hij verzoeker duidelijk gewezen op de termijn waarbinnen hij beroep in cassatie diende in te stellen. Een schriftelijke motivering van de uitspraak had hij daarbij zeker niet toegezegd omdat een mondelinge uitspraak nu eenmaal niet schriftelijk is.

18. Bij brief van 24 april 2008 deelde het ressortsparket te Arnhem verzoeker mee dat zijn hoger beroep niet ontvankelijk was verklaard omdat op grond van artikel 404 lid 2 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) (zie Achtergrond, onder 1.) slechts hoger beroep kan worden ingesteld als de boete hoger is dan € 50. Verder werd verzoeker meegedeeld dat de beslissing van de rechter na de uitspraak van het gerechtshof onherroepelijk was geworden.

19. Op verzoekers bezwaar tegen deze brief, liet het ressortsparket Arnhem op 5 juni 2008 weten dat de conclusie bleef dat er in de procedure van de strafzaak geen fouten waren gemaakt. Immers was op grond van artikel 404 Sv hoger beroep bij een geldboete van € 50 niet mogelijk. Dit hield in dat de officier van justitie en het CJIB wel bevoegd waren om de opgelegde boete bij hem te innen, ook al had hij inmiddels hoger beroep ingesteld. Dit hoger beroep was immers op voorhand al gedoemd te stranden op niet-ontvankelijkheid.

20. Op 10 oktober 2008 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman, die op 16 januari 2009 een onderzoek instelde.

Bevindingen

Visie verzoeker

1. Verzoeker voelt zich misleid. Hij geeft aan dat als de kantonrechter en het Openbaar Ministerie hem juist en volledig geïnformeerd hadden, hij nooit in de veronderstelling zou

zijn geweest dat er nog een hoger beroep liep. Dan had hij de boete van € 50 direct betaald. De oorspronkelijk opgelegde boete bedroeg € 190,-. De rechter veroordeelde hem vervolgens tot de geldboete van € 50.

Verzoeker geeft aan dat hij, nadat de rechter hem mondeling had gewezen op de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan, direct had aangekondigd dat bij deze te doen.

De officier van justitie had tijdens de zitting echter nagelaten om hem erop te wijzen dat de verminderde boete van € 50 leidt tot een niet-ontvankelijk verklaring in hoger beroep.

Dit terwijl hij in zijn pleitnotitie duidelijk had aangegeven dat hij niet wilde dat zijn straf zou leiden tot het niet kunnen indienen van hoger beroep. Dit was hem namelijk al eens eerder overkomen. Daarnaast geeft verzoeker aan dat de betrokken instanties na de rechtszaak langs elkaar heen hadden gewerkt en hem ondanks zijn vele brieven geen duidelijkheid hadden gegeven over zijn situatie. Hierdoor was hij nu met een hoog bedrag aan extra kosten opgezadeld. Deze kosten wil hij graag vergoed hebben.

Standpunt minister

2. De minister achtte de klacht dat het Openbaar Ministerie verzoeker niet direct duidelijk had gemaakt dat er geen hoger beroep mogelijk was, ongegrond. Verzoeker had immers op de achterzijde van de dagvaarding kunnen lezen binnen welke termijn een rechtsmiddel moet worden ingesteld. Daarnaast had de kantonrechter verzoeker tijdens de zitting erop gewezen dat hij de mogelijkheid had om binnen veertien dagen cassatie in te stellen tegen zijn vonnis. Dit impliceert dat er geen hoger beroep mogelijk is, aldus de minister. Het had verzoeker daarom via verschillende informatiebronnen duidelijk moeten zijn dat de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel veertien dagen bedroeg, te rekenen vanaf het vonnis. Daarnaast had verzoeker uit het voorgaande kunnen afleiden dat het niet mogelijk was om hoger beroep in te stellen.

Het valt volgens de minister niet onder de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie om iemand, die op de gebruikelijke wijze - zoals ook in deze zaak - is geïnformeerd over de mogelijkheid over het instellen van een rechtsmiddel, daarop op eigen initiatief een uitgebreide toelichting te verschaffen. Verzoeker had zich daartoe kunnen wenden tot een advocaat of een andere juridische hulpverlener. Al met al is er geen sprake van onzorgvuldig optreden van de officier van justitie te Zutphen of de advocaat-generaal te Arnhem, aldus de minister.

3. Ten aanzien van de klacht over het gebrek aan communicatie tussen het Openbaar Ministerie en het CJIB liet de minister het volgende weten. Indien binnen de wettelijke termijn hoger beroep wordt ingesteld tegen een vonnis waarin een boete is opgelegd, wordt daarvan melding gemaakt in een door het Openbaar Ministerie gebruikt registratiesysteem. De melding wordt dan automatisch doorgeleid naar het CJIB. In deze

zaak is volgens de minister conform de bestaande procedurevoorschriften gehandeld. Nu verzoeker buiten de daarvoor geldende termijn beroep had ingesteld, is er van dit hoger beroep geen melding doorgeleid aan het CJIB. Het CJIB had vervolgens de inningsprocedure voortgezet, als gevolg waarvan het door verzoeker te betalen bedrag fors was verhoogd, aldus de minister.

Reactie verzoeker

4. Verzoeker stelde hierop dat op de achterzijde van de dagvaarding niet vermeld staat dat geen hoger beroep kan worden ingesteld als de boete € 50 bedraagt. Verder gaf verzoeker aan dat de minister bij hem juridische kennis veronderstelt, die kennelijk niet bij de kantonrechter of de officier van justitie aanwezig was, gelet op alle onduidelijkheid in de zaak. Dit blijkt volgens hem ook uit de onduidelijkheid die bestaat over (het tijdstip van) het onherroepelijk worden van het vonnis. Eerst werd gezegd dat deze op 31 augustus 2006 onherroepelijk was geworden omdat hij te laat was met zijn hoger beroep. Vervolgens werd hem meegedeeld dat hij helemaal geen hoger beroep had kunnen instellen. Ten slotte werd meegedeeld dat het vonnis na de uitspraak van het gerechtshof op zijn hoger beroep onherroepelijk was geworden, dus vanaf 21 mei 2007, aldus verzoeker. Verzoeker bleef bij zijn standpunt dat hij buiten zijn schuld om bovenop de geldboete extra kosten heeft moeten maken.

Beoordeling

Ten aanzien van het nalaten van de officier van justitie om verzoeker te informeren

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Deze norm behelst enerzijds de plicht om in te gaan op verzoeken van burgers om informatie, maar anderzijds ook de plicht om burgers uit eigen beweging te informeren indien uit hun handelwijze blijkt dat zij niet goed op de hoogte zijn van de te voeren procedure.

6. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het in de eerste plaats aan de rechter is en niet aan de officier van justitie om een verdachte ter terechtzitting te wijzen op de mogelijkheid van hoger beroep, de termijn waarbinnen en de wijze waarop dat hoger beroep dient te worden ingesteld. Uit de aantekeningen die de griffier van de rechtszitting heeft gemaakt volgt dat de rechter, nadat verzoeker had gevraagd of hij tegen de veroordeling in hoger beroep kon gaan, verzoeker heeft gewezen op de mogelijkheid om binnen veertien dagen beroep in cassatie aan te tekenen. Over de vraag of het verschil tussen hoger beroep en beroep in cassatie goed bij verzoeker is overgekomen laat de Nationale ombudsman zich niet uit nu het hier gaat om een uitlating van een rechter.

Nu het verstrekken van dergelijke informatie ter terechtzitting niet tot de taak van een officier van justitie behoort is de Nationale ombudsman van oordeel dat de officier van justitie niet in strijd heeft gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van de doorzending van zijn dossier aan het kantongerecht

7. Dit klachtonderdeel zal ook worden getoetst aan het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

8. De officier van justitie zond het dossier van verzoeker naar de griffie van de rechtbank Zutphen, sector kanton, locatie Apeldoorn omdat verzoeker een brief had geschreven waarin hij aangaf dat hij het niet eens was met het onherroepelijk worden van het vonnis van de kantonrechter. Verzoeker stelt dat hierdoor bij hem de indruk was gewekt dat zijn

(mondeling) ingestelde beroep aanhangig was, terwijl op dat moment al duidelijk was dat verzoeker te laat was met het instellen van zijn beroep en dat er tegen een vonnis van € 50,- helemaal geen hoger beroep kon worden ingesteld.

Het is de gebruikelijke gang van zaken dat wanneer er door een verdachte hoger beroep wordt ingesteld bij het Openbaar Ministerie het dossier wordt doorgestuurd naar de desbetreffende rechtbank. Het is hierbij niet van belang of het in het geheel niet mogelijk is om hoger beroep in te stellen of dat het hoger beroep te laat is ingediend. Het is immers aan de rechter om te oordelen over de ontvankelijkheid van een ingesteld hoger beroep.

De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat het de officier van justitie niet te verwijten valt dat - doordat hij het dossier doorstuurde naar het kantongerecht te Apeldoorn - bij verzoeker een onjuiste indruk is ontstaan.

De vraag die zich opwerpt is of het Openbaar Ministerie verzoeker naar aanleiding van zijn brief duidelijkheid had moeten verschaffen over de gang van zaken rond zijn ingestelde hoger beroep en de juridische consequenties. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het verstrekken van dergelijke informatie niet kan worden verwacht van het Openbaar Ministerie. Dit zou immers betekenen dat bij elk ingesteld hoger beroep dat bij het Openbaar Ministerie binnenkomt een parketmedewerker dit beroep integraal zou moeten lezen en daar waar nodig inhoudelijk op moet reageren. Een dergelijke serviceverlening gaat in de ogen van de Nationale ombudsman te ver en mag niet worden verwacht van het Openbaar Ministerie. Daarbij komt dat het Openbaar Ministerie ook niet de juiste instantie is om hoger beroep in te stellen. Dit moet immers gebeuren bij de griffie van een rechtbank. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat het Openbaar Ministerie niet in strijd heeft gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van de verschillende mededelingen over de uitkomst in hoger beroep

9. Ook hier toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking. Dit vereiste houdt ook in dat bestuursorganen ervoor zorgen dat de informatie die zij verstrekken duidelijk en eenduidig is.

10. Op 21 mei 2007 verklaarde het gerechtshof te Arnhem het hoger beroep van verzoeker niet ontvankelijk. Verzoeker woonde deze zitting niet bij. Verzoeker hoorde via de officier van justitie dat het vonnis onherroepelijk was geworden omdat hij te laat was met het indienen van zijn hoger beroep. Enige tijd later werd hem door het ressortparket meegedeeld dat de rechter hem niet ontvankelijk had verklaard omdat er bij een boete van 50 euro helemaal geen hoger beroep kon worden ingesteld.

De Nationale ombudsman stelt vast dat deze twee mededeling op het punt van de reden van de niet ontvankelijkheid tegenstrijdig zijn. Verzoeker is dan ook niet eenduidig geïnformeerd waardoor er in strijd is gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman wil hierbij wel opmerken dat het hem bevreemdt dat verzoeker niet naar de zitting bij het hof is geweest, nu verzoeker zo veel waarde hechtte aan het opnieuw kunnen bepleiten van zijn zaak in hoger beroep. Was verzoeker wel naar de zitting geweest dan had hij van de raadsheer van het gerechtshof - en dus uit eerste hand - zelf kunnen vernemen wat de reden was voor het niet ontvankelijk verklaren van zijn hoger beroep.

Ten aanzien van het de inning door het CJIB

11. De Nationale ombudsman concludeert dat er op het gebied van de inning van de geldboete door het Openbaar Ministerie en het CJIB wel eenduidige informatie is verstrekt, namelijk dat verzoeker deze diende te betalen omdat het vonnis van de rechter onherroepelijk was en dat de inning doorging. Het CJIB heeft in de correspondentie aangegeven dat het geen opdracht had gekregen de inning op te schorten. Tevens heeft het CJIB meegedeeld dat het voeren van correspondentie de inning niet opschort. Hierover bestond geen onduidelijkheid. De vraag is of nu het Openbaar Ministerie het CJIB de opdracht had moeten geven de zaak op te schorten nu een en ander nog onduidelijk was met betrekking tot het hoger beroep. De Nationale ombudsman is met de minister van oordeel dat er op dit gebied geen fouten zijn gemaakt. Verzoeker had buiten de termijn schriftelijk beroep ingesteld tegen een vonnis waarvan geen hoger beroep mogelijk is, waardoor hiervan geen informatie aan het CJIB hoefde te worden doorgegeven. Er was immers geen reden om het CJIB te verzoeken de inning op te schorten.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van de weigering om de kosten te vergoeden

12. Getoetst wordt aan het redelijkheidvereiste. Het redelijkheidvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

13. Vooropgesteld wordt dat de Nationale ombudsman zich heel goed kan voorstellen dat de door verzoeker ondervonden onduidelijkheid over het hoger beroep voor hem grote ergernis heeft opgeleverd. Dit laat echter onverlet dat verzoeker door het CJIB klip en klaar is meegedeeld dat de inning niet zou worden opgeschort en welke consequenties waren verbonden aan het niet tijdig betalen van de boete. Hierover kon dan ook geen misverstand bestaan bij verzoeker. Dat verzoeker er zelf voor koos om de geldboete niet te betalen, waardoor het uiteindelijke te betalen bedrag steeds hoger opliep, is niet te wijten aan justitie. Al met al is de Nationale ombudsman van oordeel dat de minister in dit geval in redelijkheid heeft kunnen komen tot zijn beslissing het verzoek om vergoeding van de kosten af te wijzen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Slotbeschouwing

Uit de stukken in het dossier komt naar voren dat het begin van de verwarring in deze zaak is ontstaan ter terechtzitting. Wat er precies op de zitting is gezegd is door het tijdsverloop niet meer te achterhalen, maar kennelijk was het voor verzoeker niet duidelijk dat hij geen hoger beroep tegen het vonnis van € 50,- kon instellen maar enkel beroep in cassatie. Ook was het voor verzoeker kennelijk niet duidelijk dat het niet mogelijk is om ter terechtzitting mondeling beroep in te stellen. Dit moet immers gebeuren bij de griffie. Of dit door de rechter voldoende duidelijk is gemaakt aan verzoeker, valt niet meer te achterhalen. Bovendien is de Nationale ombudsman niet bevoegd te oordelen over het handelen van de rechter.

De Nationale ombudsman zet wel vraagtekens bij het feit dat verzoeker de indruk wekt in het geheel niet op de hoogte te zijn van de gang van zaken rond het instellen van beroep.

Verzoeker heeft immers aangegeven dat hij eerder heeft meegemaakt dat hij geen hoger beroep kon instellen omdat hij tot een te lage boete was veroordeeld. Hij vroeg de rechter in deze zaak dan ook uitdrukkelijk hem een straf op te leggen waartegen hij in hoger beroep kon. De Nationale ombudsman leidt hieruit af dat verzoeker op zijn minst bekend was met het gegeven dat er een geldelijke (onder)grens bestond wanneer het niet meer mogelijk was om hoger beroep in te stellen. Dat het niet mogelijk was om bij een geldboete van € 50,- hoger beroep in te stellen kan dan ook niet als een complete verrassing zijn

gekomen. Daarbij komt uit de stukken uit het dossier naar voren dat verzoeker, hoewel niet juridisch geschoold, wel relevante kennis heeft over de zaken die een strafprocedure met zich brengt. Het beeld van een machtige overheid tegenover een onwetende burger gaat dan ook naar het oordeel van de Nationale ombudsman in dit geval niet op.

De veronderstelling van verzoeker dat het wel mogelijk was om mondeling op zitting beroep in te stellen komt, hoe vervelend ook, voor rekening van verzoeker. Doordat verzoeker niet op de juiste wijze beroep in cassatie instelde werd het vonnis van de kantonrechter onherroepelijk en zijn de systemen bij het Openbaar Ministerie en het CJIB gaan draaien. Dit is op zichzelf niet onbegrijpelijk. Het enige dat de Openbaar Ministerie in dit geval te verwijten valt, is dat zij op enig moment verschillende uitleg heeft gegeven over de reden van de niet ontvankelijk verklaring door het gerechtshof.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Openbaar Ministerie te Zutphen en te Arnhem is

gegrond ten aanzien van:

de verschillende mededelingen over de uitkomst van het hoger beroep wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

het tijdens de zitting nalaten verzoeker te informeren over zijn rechtsmiddelen;

het doorsturen van het dossier van verzoeker naar de rechtbank;

de communicatie met het CJIB;

de weigering de extra kosten te vergoeden.

Onderzoek

Op 10 oktober 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer D. te E., met een klacht over een gedraging van het Openbaar Ministerie te Zutphen en te Arnhem. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de minister een aantal specifieke vragen gesteld.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

De minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 10 oktober 2008, aangevuld met de brief van 30 december 2008 met bijlagen waaronder de correspondentie tussen verzoeker, het CJIB, het Openbaar Ministerie en de rechtbank.

Standpunt van de minister van Justitie van 26 maart 2009.

Reactie van verzoeker van 28 april 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 404 lid 2

"Tegen de vonnissen betreffende overtredingen, door de rechtbank als einduitspraak of in de loop van het onderzoek gegeven, staat hoger beroep open voor de officier van justitie bij het gerecht dat het vonnis heeft gewezen, en voor de verdachte die niet van de gehele telastlegging is vrijgesproken, tenzij terzake in de einduitspraak:

a. met toepassing van artikel 9a van het Wetboek van Strafrecht geen straf of maatregel werd opgelegd, of

b. geen andere straf of maatregel werd opgelegd dan een geldboete tot een maximum -of, wanneer bij het vonnis twee of meer geldboetes werden opgelegd, geldboetes tot een gezamenlijk maximum - van € 50."